

NORGES HØYESTERETT

Den 28. august 2006 avsa Høyesterett dom i

HR-2006-01483-A, (sak nr. 2006/862), straffesak, anke,

A

(advokat Odd Rune Torstrup)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Yngve Johs. Andersen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Coward**: Saken gjelder straffutmåling, blant annet betydningen av gjentakelsesbestemmelsen i straffeloven § 61, i en sak der det dominerende forholdet er en legemsbeskadigelse, straffeloven § 229 andre straffalternativ.
- (2) Fjordane tingrett avsa 7. oktober 2005 dom der straffen ble satt til ubetinget fengsel i syv måneder. Domsslutningen lyder slik:

- ”1. A, f. 0.0.1975 er dømd for eit tilfelle av brot av straffelova § 229 andre straffalternativ, eit tilfelle av brot på løsgjengerlova § 17, eit tilfelle av brot på våpenlova § 33 første ledd andre punktum, jf. § 27 b andre og tredje ledd, eit tilfelle av brot på straffelova § 391 a tredje ledd, jf. § 317 og eit tilfelle av brot på straffelova § 349 første ledd, jf straffelova § 61 i relasjon til straffelova § 229 og løsgjengerlova § 17, jf straffelova § 62 første ledd i relasjon til straffelova § 229 og § 349 første ledd og våpenlova § 33 første ledd andre punktum, jf. straffelova § 63 andre ledd i relasjon til løsgjengerlova § 17 og straffelova § 391 a tredje ledd, til fengsel i 7 – sju – månader.

Til frådrag i fengselsstraffa går 1 – ein – dag med varetektsfengsel.

2. A er dømd til å betale til Coop Mega Høyanger erstatning med kr. 5000 – kroner femtusen – innan 14 – fjorten – dagar frå kunngjering av domen.
3. A er dømd til å betale til B erstatning for utgifter med kr. 4298, for brutto tapte inntekter med kr. 1250 og oppreisning med kr. 30 000, samla kr. 35 548 – kroner trettifemtusenfemhundredeogførtiåtte – innan 14 – fjorten – dagar

frå kunngjering av domen.

4. A er ikkje pålagt å betale erstatning for sakskostnader til staten.”

- (3) Den domfelte anket til Gulating lagmannsrett over straffutmålingen, subsidiært over manglende domsgrunner. Lagmannsretten forkastet anken i kjennelse 13. mars 2006.
- (4) Den domfelte har anket videre til Høyesterett over straffutmålingen, opprinnelig også over manglende kjennelsesgrunner, men denne delen av anken ble trukket under forhandlingene for Høyesterett.
- (5) *Jeg er kommet til at anken bør føre frem, slik at straffen settes noe ned.*
- (6) Den domfelte er en 31 år gammel mann som nå er i fast arbeid i en bedrift i Høyanger. Han er tidligere straffet fire ganger for voldsforbrytelser – legemsfornærmelser etter straffeloven § 228 første ledd. Det første tilfellet er fra 1997, det siste fra mars 2000. Forholdene er avgjort ved bot, bortsett fra i ett tilfelle, der herredsretten i juni 2000 satte straffen til fengsel i 30 dager.
- (7) Det klart alvorligste forholdet i vår sak er som nevnt en legemsbeskadigelse etter straffeloven § 229 andre straffalternativ. Denne voldsforbrytelsen ble foretatt i Høyanger natten til tirsdag 14. desember 2004 og gikk over tre faser. Den første var det tingretten betegner som ”et basketak” i en pub mellom den domfelte, som var beruset, og den fornærmede. Etter at servitøren på puben fikk skilt de to, fulgte den domfelte etter den fornærmede og gikk til angrep på ham utenfor puben. Der sparket den domfelte ham flere ganger i siden av kroppen og gav ham flere slag mot brystkassen og – ifølge tingretten – trolig også mot ansiktet. Servitøren på puben grep igjen inn og skilte de to. Den domfelte fulgte så etter den fornærmede og angrep ham på nytt utenfor et sykehjem. I tingrettens dom heter det om dette – spesielt grove – angrepet:

”Medan fornærma står opp etter ein brannhydrant måtte han ta imot ”mykje juling”. Tiltalte slo fornærma mot hovudet hans. Hovudet gav etter – fram og tilbake fleire gonger. Fornærma datt ned mot eit stakittgjerde, og deretter i bakken. Tiltalte heldt fram med å slå, og dertil sparke fornærma medan han låg på bakken. Fornærma makta ikkje å gjere motstand. Han berre tok imot slaga og sparka.”

- (8) Den fornærmede fikk foruten blåmerker og hevelser et ribbensbrudd, og i journalnotatet fra en legeundersøkelse er det gitt uttrykk for at det ”sannsynlig” var heldig at han ikke fikk lungeskade. Han var fullt sykmeldt i omtrent en måned, deretter delvis sykmeldt i et par uker. Tingretten, som lagmannsretten slutter seg til, uttaler at volden hadde et skadepotensial som lå langt utenfor den skaden som den fornærmede faktisk fikk. Jeg peker ellers på som spesielt alvorlig at den domfelte forfulgte den fornærmede og angrep ham på nytt og på nytt, og at det siste angrepet bar preg av mishandling.
- (9) Som det går frem av tingrettens domsslutning, omfatter dommen også andre forhold, blant annet har den domfelte overtrådt våpenloven ved å bære våpen etter ligning på offentlig sted, og han har overtrådt straffeloven § 349 ved å volde en ugrunnet brannutrykning. Både tingretten og lagmannsretten uttaler at disse forholdene isolert ville kvalifisere til betinget fengselsstraff, og jeg ser ikke grunnlag for noen annen vurdering.
- (10) Skulle jeg etter dette utmåle straffen ut fra tradisjonelle straffutmålingsprinsipper, der det

også tas hensyn til den domfeltes tidligere straffedommer, er jeg kommet til at en straff av ubetinget fengsel i fem måneder kunne være passende.

- (11) Spørsmålet blir så om gjentakelsesbestemmelsen i straffeloven § 61, som både tingretten og lagmannsretten viser til, bør føre til strengere straff. – Det er i og for seg ikke tvilsomt at den domfelte faller inn under denne bestemmelsen, som fikk sin nåværende ordlyd ved en lovendring i 2003; vilkåret er at ”en tidligere domfelt person på ny [begår] en straffbar handling av samme art som han tidligere er dømt for”. Direkte sier bestemmelsen bare at maksimumsstraffen i slike tilfeller forhøyes til det dobbelte. Meningen har imidlertid vært også å gi en noe mer generell anvisning på skjerping av straffen ved gjentakelse, likevel ikke i alle saker. Det er redegjort for bestemmelsen i dommen i Rt. 2005 side 1186, og jeg viser særlig til avsnitt 17 med sitat fra odelstingsproposisjonen – Ot.prp. nr. 62 for 2002-2003 side 94-95, der det heter:

”Formålet med lovendringen er først og fremst å skjerpe straffen for gjentatte vinnings, volds- og seksualforbrytelser. Og særlig tar forslaget sikte på de mest iherdige gjengangere. Men endringen innebærer ikke at straffen skal skjerpes i alle saker av de nevnte typer. Hvorvidt straffen skal skjerpes, må i samsvar med alminnelige straffutmålingsprinsipper vurderes konkret i forhold til det enkelte lovbrudd og den enkelte lovbrøyer.”

- (12) Den domfelte i vår sak er ikke i den nevnte gruppen av ”de mest iherdige gjengangere”. Han har ikke spesielt mange tidligere straffereaksjoner for vold, og det gikk over fire år fra den forrige voldsepisoden i mars 2000 til forholdet i vår sak. De tidligere voldsepisodene har heller ikke vært av de groveste; de har vært *legemsfor nærmelser*, og med ett unntak har reaksjonen vært en bot. Etter mitt syn er det her ikke grunn til å skjerpe straffen på grunn av gjentakelse utover det man ville gjøre ut fra tradisjonelle straffutmålingsprinsipper. Jeg har foran antatt at en straff på ubetinget fengsel i fem måneder da kunne være passende, og jeg stemmer for denne

D O M :

I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 5 – fem – måneder.

(13) Dommer Flock:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(14) Kst. dommer Sverdrup:	Likeså.
(15) Dommer Tønder:	Likeså.
(16) Dommer Lund:	Likeså.

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 5 – fem – måneder.